

De skudte dyr er ophængt efter slagting
– Se side 13

Projekt LIFE står foran indvielse. Her nygravet kanal
– Se side 16

Fårehold på Maden, Helnæs

Foto: pd

I Naturstyrelsens lille fold, i læ af skoven, som er en del af Maden, går fem får af den meget gamle og robuste race Spelsau og græsser. Racen er efter næsten udslettelse genudviklet og især udbredt i Norge. Den hører til gruppen Nordisk korthalefår og karakteriseres som et godt uldfår med magert, velmagende

kød. Racen har i århundreder været brugt i forbindelse med naturpleje. Ulden består af to lag. Dækhår (dækuld) og bunduld. Bundulden er tæt, meget fint fibret, kruset, blød og glansfuld. Dækhårene er grovere, længere, let bølgede, glansfulde og stærke. Ejeren af fårene, Bent Kristensen, er sammen med sin

hustru, Birthe Lis, nytillflytter på Helnæs. Bent har for nylig indkøbt en vædder. Han havde set hen til at få et lam med i købet, da han anskaffede fårene, og det kom også, men på en måde, så det ikke overlevede. I en anden besætning gik et får, der ikke ville kendes ved sit lam, det købte Bent og det lykkedes ham

at forene det med hans eget moderfår uden lam, hvilket er en stor succes for en nybegynder. Vædderen har nu til opgave, at sørge for der kommer flere lam i folden ved Maden. (Læs velkomstportrættet af Bent og Birthe Lis på side 6 og 7).

pd

Helnæs Kro
VÆRD AT KØRE EFTER

Bordbestilling
kan ske på **64 77 13 41**

www.helnaeskro.dk

TØJ, SMYKKER & BRUGSKUNST

PLUMS GAARD - ØSTERGADE 38 - ASSENS
TEL. 6471 1004
WWW.LIVLAWAETZ.DK

**Helnæs
Antik**

**Vi har møbler,
belysning, glas o.m.a.
Tlf. 64 77 14 85**

INDHOLD

Ny hjemmeside om Helnæs

Hjemmeside med fælles kalender for foreninger m. v. på Helnæs og præsentation af gårde og huse med billeder og tekst er på vej. – Side 5

Tilbage til de fynske rødder

Det siges ofte om fynboer, at de rejser fra hjemstavnen i ungdommen, og vender tilbage i alderdommen. Det passer også på Birthe Lis og Bent Kristensen, som HP besøger på Ryet i denne lidt usædvanlige velkomsthistorie. – Side 6 og 7

Mindeord

Mindeord om Ella Skøtt, der døde 8. september 2012. – Side 9

Jørgen Ottosen er blevet 70 år

En kendt person i gadebilledet på Helnæs, Jørgen Lincke Ottosen, fyldte 70 år den 26. oktober. – Side 9

Tema: Malere med tilknytning til Helnæs

Lørdag den 13. oktober kl. 14 havde HelnæsPosten i samarbejde med lokalarkivet, inviteret til en udstilling i Borgerhuset, som afslutning på temaet om malere med tilknytning til Helnæs. – Side 10

To familier og deres boliger (II)

En læser fra Silkeborg stillede i HP nr. 10 nogle spørgsmål om hans familieforhold. Interessen knyttede sig især til hans farmors familie og familiens liv og levned på Helnæs. – Side 11 og 12

Klumme:

Hvor kommer vi fra? Hvor går vi hen? Og hvad får vi for det? – Side 3

Kort nyt

Om Torsdagsklubben – Side 3

Bliver der igen højskole på Helnæs? – Side 4

En husdrøm bliver virkelighed – Side 4

Jul på Helnæs – Side 8

Der kom kun én liste til valget af nyt menighedsråd – Side 9

Rådyrjagt på Helnæs den 10. oktober 2012 – Side 13

Tarteletfest – igen i 2013 – Side 16

Invitation til indvielse af LIFE Helnæsprojektet – Side 16

LEDER

Helnæs november 2012 iflg. HP

Indholdsfortegnelsen i denne HelnæsPosten er kilden til lederen, som skal sige noget om 'verden og os'. Vi kan altid postulere, 'at vi fortæller historier om livet, som det leves på Helnæs'. Ikke altid i nutid, ofte i fortid, thi uden at forstå den er fremtiden svær at manøvrere i. Vi samler mange oplysninger hver måned, og deler dem med vore læsere, både de, der får bladet i hånden og de, der læser det på nettet. Det er et stort og spændende arbejde, som flere er om at få til at lykkes. Vi vil indlede med at nævne det projekt, som Beboerforeningen sætter i søen. En kæmpeopgave, se evt. kortlægningen af Dreslette Sogn, gennemført af én mand, gårdejer Arne Bæk. Registranten på Helnæs vil videre. Bl.a. skabe historiske fortællinger om hvert matr.nr. Sammen med en fælleskalender o.a. oplysningsmateriale, er der her sat et meget stort arbejde i gang. Held og lykke med det.

HP's historiske fortælling i november er historien om familierne Nielsen og Andersen, Helnæs Byvej 42, 50 og 51 og på Elmebjerg. De var medvirkende til en del af den udvikling Helnæs gennemgik i netop disse år omkring år 1900. Mere end hundrede år senere opføres bjælkehuset på Ryet og murstenshuset med kobbertårnet på Helnæs Byvej. Fantastiske og særprægede huse hver især, og med det fælles særkende, at de er bygget over en længere periode af de, der også skal bo i dem. I øvrigt en iagttagelse, der omfatter flere der efter en ofte lang periode med selvbyg, flytter ind i deres renoverede hus.

Fortællinger om livet som det leves, omfatter også de mennesker, som fylder år, dør og døbes i vores kirke der omfattes med interesse, både historisk og som et levende aktiv for mange beboere. Helnæs har altid været tiltrækkende for især billedkunstnere, derfor var det oplagt at skabe et historisk overblik over de, der over en lang periode kom her, og efterlod deres kunstneriske aftryk i mange hjem. Temaet om malerne gav god respons ved den afsluttende udstilling. Årets gang aftegnes i emnerne: Den årlige jagt, ny sæson for torsdagsklubben, planlægningen af juleaktiviteterne 3. søndag i advent, og at der nu for 6. gang i april 2013 arrangeres tarteletfest i forsamlingshuset. I alt det traditionsrige, som er kittet i vort lille samfund, er der en del gode historier gemt i korte notiser på side 14 i 'Det sker'.

Der er også et par andre vigtige nyheder. En invitation til at alle kan komme med ved indvielsen af 'den nye Made' for at se resultatet af projekt LIFE Helnæs. Og sidst, men ikke mindst, oplysningerne om, at der er tanker og idéer om, at højskolebygningerne atter kommer i brug til højskole, som vil skabe mere liv på matriklen og på halvøen generelt.

pd

HELNÆSPOSTEN

UAFHÆNGIG AF POLITISKE, ØKONOMISKE OG FORENINGSMÆSSIGE INTERESSER
RYET 22 · HELNÆS · 5631 EBBERUP · TLF. 64 77 12 72 · MOBIL 24 82 25 30
E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK · WWW.HELNAESPSTEN.DK

HELNÆSPOSTEN UDKOMMER HVER MÅNED. OPLAG 300 EKSP. OMDELES GRATIS
TIL SAMTLIGE HUSSTANDE PÅ HELNÆS OG I SOMMERHUSOMRÅDET. SÆLGES I
ABONNEMENT OG LØSSALG (SPAR, EBBERUP)

UDGIVER: HELNÆSPOSTEN (SELVEJENDE)

REDAKTION: POUL DREISLER (ANSV.)

REDAKTIONSUDVALG: ANNE K. HANSEN, ANDERS LYNG, ANDERS L. RASMUSSEN,
SUSANNE B. SØRENSEN, MARIANNE S. THERP, HELLE BLUME ANDRESEN

FOTO: HELLE BLUME ANDRESEN

GRAFISK TILRETTELÆGGELSE: HELNÆSHUS GRAFISK

WEBMASTER: PALLE HERMANSEN

DISTRIBUTION: DAN RAVN-JOENSEN

ANNONCER: NYTEGNING OG ADMINISTRATION SAMT ABONNEMENTER:
ULLA DREISLER TLF. 64 77 12 72 / 24 82 25 30 · E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK

ÅRSABONNEMENT: KR. 375,- INCL. FORSENDELSE

Helnæs Mølle
NATURSKOLE FRILUFTSGÅRD

Lejre · Friluftaktiviteter for både børn og voksne
Naturvejledning · Kursusvirksomhed · Kanoudejlning

Tlf. 64 72 32 17 · www.helnaesmoelle.dk

PASTORENS KLUMME

Anders Lundbeck Rasmussen

Hvor kommer vi fra?

Hvor går vi hen? Og hvad får vi for det?

Tidligere sognepræst her på Helnæs, Kristian Østergaard, fortæller i sin nyeste bog: "Ansigt til ansigt" en lille anekdote, om en dansk komiker, der hævder at vi danskere, tumler med tre vigtige eksistentielle spørgsmål: "Hvor kommer vi fra? Hvor går vi hen? Og hvad får vi for det?" Det sidste spørgsmål er jo ret vigtigt, når regningerne skal betales. Men hvis vi aldrig gjorde noget uden at få noget for det, så kunne samfundet ikke hænge sammen.

Nogle mener at samfundet bare er én stor kontrakt, en aftale med rettigheder og pligter, som vi kan vælge at tilslutte os, og ikke mere. Men hvis der ikke er noget

dybere, der binder et fællesskab sammen end det, så kan det ikke bestå i længden. Livet rummer ansvar og forpligtelser, som vi ikke selv har valgt eller givet vores tilslutning til. Det lyder måske mærkeligt. For et grundlæggende princip i det demokrati, vi lever i, er, at ingen har ret til at bestemme over et andet menneske uden at han eller hun har givet sit samtykke. Mange af vores forpligtelser overfor fællesskabet vælger vi da også selv. Vi vedtager love og vi indgår kontrakter. Men det der holder sammen på et samfund ligger dybere, og forpligter os mere end nogen kontrakt eller lov. Det gælder i forhold til vores familie, i forhold til naboen, vores fædreland og folk. Det er forpligtelser som

vi ikke selv vælger. Vi kan tage familien som eksempel. Jeg har f.eks. ikke givet min tilladelse til at blive født af min mor. Vi er heller ikke bundet sammen af en kontrakt. Og alligevel er vi selvfølgelig forpligtet på hinanden. Naturligvis kan det godt ske, at en af parterne frasiger sig forpligtelsen. Men så ved alle, at det er en uheldig situation.

Vores forpligtelser overfor vores nærmeste er også så store, at de slet ikke kan skrives ned i en kontrakt. Derfor går vi i kirke og bliver mindet om vores ansvar for hinanden. Og om Guds barmhertighed, når vi svigter. F.eks. til dåb, konfirmation, bryllup og begravelse. Det er såkaldte `overgangsritualer`, som alle kulturer har omkring store skift i livssituationer. De finder f.eks. sted, når vi

har påtaget os et ansvar eller en forpligtelse, hvis omfang er så stort og uforudsigeligt, at det slet ikke kan rummes i en kontrakt. F.eks. den forpligtelse som er forbundet med at skulle tage ansvar for et andet menneske resten af livet, som når vi får et barn, eller indgår et ægteskab, eller når vi må følge en ægtefælle til graven, som vi har lovet at elske og ære til døden os skiller.

Om Torsdagsklubben

Torsdagsklubben ved kaffebordet hos Ellen 'Nørregård'. Foto: ah

På opfordring vil jeg skrive lidt om Torsdagklubben. Gennem en årrække havde ældre mennesker fra Helnæs taget rutebilen til Ebberup tirsdag eftermiddag til kaffe,

underholdning og hyggeligt samvær.

I 1980 fik et af bestyrelsesmedlemmerne i Beboerforeningen den ide, at vi selv kunne tilbyde sammenkomst

på Helnæs skole om torsdagen. Vi indbød, og der blev snart en rigtig god tilslutning. På det højeste var der over 30 deltagere. Eftermiddagene går med megen snak. Vi synger, drikker kaffe og så er der en eller anden underholdning. Vi lægger i fællesskab et program første gang. Det gælder for hele vinteren. Så laver jeg aftaler med de ønskede emner og skriver programmet til uddeling, så alle ved, hvad der skal ske. De senere år har vi bedt tilflyttere om at fortælle om deres liv, inden de kom til Helnæs. Det har været meget spændende at høre om.

I tidens løb har vi haft besøg af mange interessante men-

nesker, der har fortalt, vist billeder og kommet med musik og sang. For første gang har vi i år været i et privat hjem, hos Ellen "Nørregård". Det var rigtig hyggeligt, men ellers har vi vort gode Borgerhus at samles i. Deltagerne giver et symbolsk beløb. Så dækker beboerforeningen, hvis der er underskud. De senere år har vi sluttet med en udflugt om foråret. Det skal lige bemærkes, at det er flere år siden Ebberup holdt med deres tirsdagsklub.

Håber at flere får mod på at komme, se og deltage – også selvom det kun er for en enkelt gang.

(Se sæsonprogrammet i Det sker. Side 14) ah

VIN SPECIALISTEN
 VINE FRA H.J.HANSEN
 – VIN MED SJÆL –
 Willemoesgade 2 · 5610 Assens · Tlf. 6471 1163 · www.vinspecialisten.dk

PETSHOP:
 Kvalitetsfoder til katte, hunde, marsvin og kaniner

ASSENS DYREKLINIK
 Mette og Morten Mortensen
 Torø Huse Vej 10 · 5610 Assens
 Tlf. 64 71 33 33
 www.assensdyreklunik.dk

www.nanaagger.dk

Sønderby Smede- og VVS

v/Karsten Andersen

Tlf. 64 74 10 05
eller 21 67 96 25

Vinduespolering

til erhverv og private

Vi sætter kvalitet, stabilitet
og loyalitet i højsædet.

FLEMMING RENÉ
VINDUESPOLERING
Tlf. 64 74 22 40 / 40 82 92 40
www.fl-rene.dk

SAVE - SAVE BRÆNDE

SPAR
Kr. 1000,-

HUSQVARNA

455 Rancher

Stærk, robust og hurtig reagerende motorsav

3,5 HK - 15" sværd

Vejl. udsalgspris Kr. 4.795,-

NU Kr. 3.795,-

HUSQVARNA

MOTORSAV

FRA Kr. 1.495

www.husqvarna.dk

KN-teknik
www.kn-teknik.dk

Have, skov & park

Industrivej 2-4, Nr Broby, 5672 Broby. 62632930

Bliver der igen højskole på Helnæs?

Der arbejdes intenst på at fylde de tidligere folkehøjskole- og højskolebygninger med korte kurser m.m. Henrik Hartvig, der var forstander på folkehøjskolen, har udarbejdet oplæg med henblik på at danne Helnæs Fri Højskole (HFH). Denne gang vil der ikke søges om at komme ind under folkehøjskoleloven med statsstøtte. Tværtimod ønsker han at være en fri højskole uden statsstøtte og på kommerciel basis. HFH skal være en forretning, der bygger på kursudrift af korte kurser og udlejning. Kursusudbuddet vil hovedsageligt tage udgangspunkt i kultur, kunstarterne og ikke mindst halvøens enestående natur. Udlejningsdelen indeholder overnatning og

forplejning til erhvervsliv og private i forbindelse med møder, konferencer, fester og specielt tilrettelagte kurser. Stedet skal være et læringssted, der bygger på Grundtvig og Kolds grundtanker om den frie skole. Netop nu skal der skaffes den nødvendige kapital til dannelse af anpartsselskabet. Der skal indbetales ialt kr. 100.000. Hver anpart koster kr. 5.000. Og desuden har en finansiel virksomhed lovet at ville arbejde for at skaffe yderligere ansvarlig kapital. Konceptet ser spændende ud og vil danne nytænkning indenfor folkeoplysningen.

Yderligere information kan fås ved henvendelse til Henrik Hartvig på mail: henrikhartvig175@gmail.com al

En husdrøm bliver virkelighed!

Her sættes tårnet på Hanne og Niels' hus. Foto: H. Chr. Erbs

I oktober blev kronen sat på værket, da Hanne og Niels (murer) Stendahl fik sat top på hjørnetårnet i deres nybyggede hus på Helnæs Byvej. Så er hovedparten af det udvendige byggearbejde dermed færdigt. Forinden er dog gået 4 års intensivt arbejde for parret med at bygge i al ledig fritid og ferie. - Først blev grunden gravet ud til 4 meters dybde for at finde fast bund og derefter blev kørt grus på. Så byggeriet er sket på en sandpude her på kanten til Maden. I tiden efter er der støbt og muret. Huset er fuldmuret med mursten både

indvendigt og udvendigt. Ialt er der brugt ca. 60.000 mursten, der efterfølgende alle skulle fuges. Som billedet viser, kunne nybyggeriet lukkes af for vinteren for et par uger siden, da tårnet fik tag af kobberbelægning udført af Tom Larsen, Ebberup. Det er sjældent at der bygges nye huse på Helnæs. Derfor er der grund til at fejre initiativet og med respekt for parrets enestående indsats for at realisere husdrømmen. Når der så oven i købet bygges hus med tårn på, er det ekstra bemærkelsesværdigt. Sidste gang det skete var i 1740, da kirken fik tilføjet et tårn. al

Helnæs Beboerforening

[Forside](#)
[Beboerforeningen](#)
[Huse og gårde](#)
[Historie](#)
[Foreninger m.v.](#)
[Erhverv](#)
[Links](#)
[Fælles kalender](#)

Hjemmeside med fælles kalender for foreninger m. v. på Helnæs og præsentation af gårde og huse med billeder og tekst er på vej.

Fælles kalender

Alle foreninger m. v. på Helnæs vil efter nytår få mulighed for at få lagt deres planlagte aktiviteter ind i en fælles kalender på den elektroniske hjemmeside, som Beboerforeningen er i fuld gang med at etablere. Noget af forsiden ses ovenfor. Foreningerne kan lægge tidspunkter for deres kendte aktiviteter ind for f. eks. et år af gangen, og derudover nemt se, hvilke tidspunkter, der er ledige på kalenderen til andre mere løse aktiviteter. På den måde kan man undgå, at vi som deltagere pludselig må vælge mellem to eller flere møder på samme aften eller dag. For dem der ikke går på Nettet med computer, sørger Beboerforeningen for, at opdaterede papir-udgaver af den fælles kalender regelmæssigt sættes op på en ny opslagstavle på sprøjtehuset (se nedenfor).

Præsentation af gårde og huse på Helnæs

Etablering af hjemmesiden er del af et projekt, som Beboerforeningen udfører med støtte af Assens Kommune. Tilbage i 2010 søgte og fik vi en bevilling til et kulturhistorisk projekt til

præsentation af husene og gårdene på Helnæs i en form af en såkaldt "registrant". Registranter har man lavet flere steder, bl.a. for de forskellige kvarterer i Odense. Den indeholder gade for gade et billede af hvert hus, samt en kort beskrivelse og oplysning om huset historie og anvendelse. Vores registrant skal være tilgængelig på Nettet, så alle kan se den samtidig med, at man altid kan printe de sider ud, som man ønsker.

I ansøgningen til kommunen skrev vi, at Registranten for langt de fleste huse/gårde forventes at indeholde 1-2 aktuelle billeder, et eller flere historiske billeder, oplysning om nuværende og tidligere funktioner (f. eks. bolig, tidligere posthus; landbrugsejendom udflyttet/udstykket fra ??, o.s.v.). Dette kan suppleres med interessante personhistorier eller tilknyttede historiske begivenheder. Fra de enkelte huse/gårde kan der desuden laves henvisning ("links") til relevante kilder eller mere fyldige beskrivelser (f. eks. Boselskabet el. Lokalhistorisk Arkiv) og, hvis ejerne ønsker det, eventuelle private eller firma hjemmesider.

Rigtigt lavet med inddragelse af jer, der bor i husene og gårdene eller har materiale om dem, kan vi få en Registrant, som vi alle kan få glæde af lokalt, og som

vi kan være stolte af at vise frem på Nettet til alle, der vil vide noget om Helnæs eller kommer herfra. En god Registrant, som den vi lægger op til, vil være et godt aktiv i forbindelse med folks overvejelser om bosætning og køb og salg af huse og gårde herude.

Hjælp til Registranten

Udover at Helle Blume er begyndt at tage billeder af huse og gårde – efter at have spurgt først – vil vi i midten af november sende materiale ud til alle husstande med eksempel på 1-2 huse/gårde. Med det som eksempel kan man så skrive på, hvad man har af materiale om sit hus eller gård eller huse og gårde, man stammer fra. Papiret med oplysninger henter vi igen godt en uge senere, hvor vi også spørger om lov til at komme forbi og fotografere ejendommen. Hvis vi ikke indkalder til et særligt møde inden, vil hjemmesiden og Registranten selvfølgelig blive præsenteret på Beboerforeningens generalforsamling tirsdag den 29. januar 2013.

Kulturhistorisk Mae projekt

Det meste af Maen er nu overtaget af Naturstyrelsen med officiel start af det nye naturprojekt (for padder, planter og fugle) den 9. nov.. Men dermed slutter også en epoke med Maen som et vigtigt kulturhistorisk ak-

tiv, forstået på den måde, at Maen helt fra inddæmningen i 1785-86 og frem til nu har været et stort aktiv for menneskene på Helnæs. Den historie har Beboerforeningen fået støtte fra Assens Kommune til at fortælle. Det sker i form af en planche med tekst og billeder, som sættes op i et udhængsskab på Sprøjtehuset. En del af skabet reserveres til den allerede nævnte opslagstavle med bl.a. fælleskalender. Ved siden af den kulturhistoriske planche har vi "inviteret" Naturstyrelsen til sætte en informationstavle op om naturprojektet.

Afsluttende bemærkning

Renoveringen af Tjæregryden (lokalt Stranden-initiativ med paraply-støtte fra Beboerforeningen), udråbningen af Niels Ulriks Plads, hjemmesiden, Registranten og Mae-projektet ser vi i Beboerforeningen som vigtige og nyttige initiativer, der styrker vores lokalsamfund. Hvis nogle har forslag til initiativer, som Beboerforeningen kan magte eller støtte med de ressourcer og kontakter, vi har, så hører vi gerne om dem.

*Helnæs Beboerforening
v.fmd. Jens Zimmer*

Tilbage til de fynske rødder

Det siges ofte om fynboer, at de rejser fra hjemstavnens i ungdommen, og vender tilbage i alderdommen. Det passer også på Birthe Lis og Bent Kristensen, som HP besøger på Ryet i denne lidt usædvanlige velkomsthistorie

VELKOMMEN

Af Poul Dreisler

Det usædvanlige i historien er, at beboerne i nr. 21C slet ikke er flyttet til Helnæs endnu, selvom de købte grund i 2002 og har bygget hus på grunden siden 2003. Siden færdiggørelsen af det store bjælkehus i svinget på Ryet mod syd, har de dog opholdt sig her mere og mere. For ganske nylig sammen med deres store familie for at fejre et barnebarns dåb med fest i forsamlingshuset og efterfølgende hygge i huset. Herfra kunne de, sammen med deres gæster, nyde den vidunderlige udsigt over Maden med Peter Madsens køer i nærbillede, med aftensolen, det stigende vandspejl på Maden og mangfoldigheden og mængden af fugle, nu hvor Naturstyrelsen er ved at færdiggøre projekt "våd eng".

Hvorfor er de ikke flyttet ind endnu?

Forhistorien er, at de gerne ville have et sommerhus på Helnæs. Det måtte der dog ikke bygges på grunden på Ryet. Det skulle være et helårshus. Det blev det så. Problemet var blot det, at Bent og Birthe Lis ikke var klar til at flytte, idet Birthe Lis er yngre end Bent og har endnu et stykke vej til pensionsalderen. De bor nu i et lille hus i Fredericia. Birthe Lis passer sit arbejde ved Region Syd indtil videre. Bent kunne derfor, i fred og ro, gå i gang

med tømmerstokkene, og de, der har fulgt byggeriet, har set, at det er blevet færdigt og tilføjet stor garage og et flot hegn mod naboen. Den langhårede Collie, "Walter," har stille og roligt fulgt byggeriet. For et par år siden var de nået så langt, at endnu en drøm kunne gå i opfyldelse, leje af Naturstyrelsens lille mark overfor huset og i 2012 satte de fire moderfår på græs. Derved blev tilstedeværelsen i huset mere nødvendig, selvom fårene passer sig selv på fortræffelig vis. De er meget stedfaste. Forleden var deres led blevet åbnet, og fårene gik i flok – de følges altid ad – hen og kiggede ud i friheden, men vendte om igen. De skulle ikke ud i utrygheden.

Hvem er de så?

Bent er født på hjørnet af Prinsevej og Herredsbjerg i 1937. Der lå i mange år et større hønseri, som hans forældre drev. Efter skolen kom han i tømmerlærer i Snave, hos Carl Larsen, og rejste

Birthe Lis og Bent ved det ny opførte bjælkehus. Foto: pd

derfra til København og læste til bygningsingeniør. Efter at have arbejdet hos større entreprenørvirksomheder i ca. 20 år, sendes han i 1978 til Grønland for at løse en opgave for sit firma. Møder Birthe Lis i 1979, hvor hun er rejst op for at introducere ergoterapi i det grønlandske helsevæsen. Det kender man ikke meget til der på det tidspunkt. Hun er der i to år, hvilket kontrakterne oftest lød på, og har mange spændende opgaver med rejser op langs kysten til bygder og udsteder. Bents opgaver blev løst inden de to år var gået, og han bliver for at følges med Birthe Lis hjem i 1981. Den sidste tid går med bl.a. at køre taxa. Birthe Lis er

født i Odense og er uddannet ergoterapeut med speciale i at undervise blinde og svagsynede borgere. Hun blev uddannet på Hellerup Blindinstitut i ADL (Activities of Daily Living og Mobility). Det er en amerikansk metode, som er indført i DK i 1968 og som består i, at hjælpe svagsynede og blinde borgere til at klare sig i dagligdagen overfor de almindelige udfordringer, som en daglig tilværelse er for blinde og svagsynede, såsom det at færdes med den hvide stok.

Slår sig ned i Jylland

Tilbage fra Grønland i 1981 ser Bent og Birthe Lis sig om efter nye udfordringer og her falder blikket på Jylland, idet Birthe Lis kan se, at der i Vejle og de sønderjyske amter ikke foregår noget særligt på hendes kompetenceområder. Der var noget at gøre, men de første år valgte hun dog at være så meget som muligt hjemme ved børnene, Frederik og Louise, som de fik her og tillige passe deres husmandsted i Vork ved Egtved. Birthe Lis fik dog kontakt med såvel Fulgsangcentret i Fredericia (center for blinde og svagsynede) samt til Vejle Amt, desuden holdt hun kurser i Sønderjylland som konsulent med speciale i ADL og mobility. Bent havde fået arbejde ved Kolding Kommunes Forsynings Forvaltning. I 1993 får Birthe Lis fast job ved Vejle Amt nu

Birthe Lis og Bent har en herlig udsigt over Maden. Foto: pd

Region Syd, hvor hun fortsat er, dog på nedsat tid.

20 år i Jylland, derefter Fyn

Efter 20 år i København og 20 år i Jylland bliver Bent pensionist i 2003. Den 15. april samme år indleder han byggeriet på Helnæs. Ejendommen i Vork sælges og det lille hus i Fredericia købes og fremtiden på Ryet tilrettelægges. Og hermed er Bent tilbage ved rødderne. Bent og hans slægt er nemlig dybt forankret i Helnæs. I forbindelse med den afholdte barnedåb, havde Bent udarbejdet en mini-slægtstavle til barnebarnet Laura (se side 15). Heri fortæller Bent, at Lauras tipoldeforældre boede på Elmebjerg (Hansigne og Hans Rasmussen). Deres datter Hanne Jørgine blev gift med Kristian Frederik Kristensen og bosat på Helnæs som nygifte på Ryet, ved siden af mejeriet – de var altså Bents forældre. Hansignes forældre var Ane Marie og Niels Simonsen på

Højgård (Lindhovedvej), næste led er Kirsten Nielsdatter og Simon Pedersen på Gl. Ellebækgård. Og Kirstens forældre er Maren Hansdatter og Niels Larsen, og herfra anbefaler Bent, Laura selv at søge videre tilbage til hun når udspringet af Boe-slægten i 1546. Det kan tilføjes, at Maren Hansdatter kom fra Søgård (se HP 12. 2007 "Bonden på Søgård").

Tilpasser sig gradvist

Birthe Lis tilpasser sig vilkårene i sit arbejdsliv. Hun har fået tid til overs fra Region Syd til at åbne egen privat virksomhed for svagsynede, der endnu ikke har så meget nedsat syn, at de kan komme i betragtning i det offentlige system. Hun har erfaret, at mange borgere, må gå en rum tid med nedsat syn, som hun ved, er til stor gene for dem. Ved at åbne en besøgsadresse i Mulighedernes Sundhedscenter i Glamsbjerg eller ved besøg i borgerens hjem, vil

Birthe Lis skriver i sit PR-materiale bl.a. følgende:

JEG KAN TILBYDE:

- Forklaring af synsnedsettelses årsag og omfang på baggrund af oplysninger fra øjnlæge og optiker
- Afprøvning af hjælpemidler og belysning
- Ideer til forenkling af dagligdagens opgaver
- Hjælp til at opnå større tryghed i trafikken
- Rådgivning ved vanskeligheder som følge af sansetab på flere områder
- Rådgivning til pårørende
- Hjælp til kontakt med andre personer med synsvanskeligheder

KONTAKT

TLF.: 61 50 23 85

E-MAIL: birthe.lis@synsinstruktoeren.dk

WWW: www.mulighederne.dk/synsinstruktoeren.html

TRÆFFETID: Mandag kl. 8-15. Hjemmebesøg efter aftale

PRIS: Indledende udredning ½ time gratis

RÅDGIVNING: 400 kr. pr. time / kørsel efter aftale

Birthe Lis kunne hjælpe disse borgere gennem den periode, der går inden synet er så nedsat, at det offentlige system træder til. Der er åbent hver mandag kl. 8.-15. (Se boksen). Denne tjeneste er helt ny og mange – også indenfor hen-

des nuværende arbejdsplads – har fundet, at det er en rigtig god idé og en idé, der sætter ind på et meget vanskeligt tidspunkt i et sygdomsforløb. Hjertelig velkommen til Helnæs og held og lykke med de spændende initiativer.

Ebberup og Omegns Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Nørregade 16 · 5620 Glamsbjerg

Østergades Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Østergade 75 · 5610 Assens
Tlf. 64 71 13 59 · 64 47 10 47
h.dixen@mail.tele.dk

Vi hjælper Dem til rette med alt

*Hos os kan De gratis få tilsendt pjecen »Min Sidste Vilje«
Se: www.bedemand.dk*

*Vi svarer altid på tlf. 64 74 10 47
www.bedemandhassedixen.dk*

**Salg af gravsten fra egen udstilling
Savværksvej 2G · Glamsbjerg
En af vestfyns største udstillinger**

Julekoncert i Helnæs Kirke

Søndag den 16. december kl. 17.15

Qvindetta

– fem kvinder i musikken

Julekoncert med kvindelige musikere, som ved hjælp af musik og deres egen glæde ved musik, vil sprede juleglæden hos publikum. Koncerten vil også omfatte fælles salmesang.

Slut op om Jul på Helnæs
3. søndag i advent

Jul på Helnæs

”Selvfølgelig holder vi JUL på HELNÆS”, siger Jesper på Møllen, ”Og det bliver vanen tro 3. søndag i advent, den 16. Derfor spørger jeg lige alle, som havde en stand sidste år, om de vil være med igen i år”

Skal du have det store telt fra campingpladsen igen i år?

”Nej”, svarer Jesper begejstret, ”vi har fået Laden

gjort helt i toptunet stand. - du ved med kajakerne oppe at hænge under loftet, nymalet udvendig og indvendig. Der er god plads til alle, og den er sikkert lidt nemmere at varme en smule op, her mangler vi måske lidt terrassevarmere, men hvis der er nogen, der har sådan en stående, så er de yderst velkomne til at henvende sig.”

Hvad skal man gøre, hvis

Teltet som ikke sættes op i år. Foto: hba

Møllen i sne. December 2010. Foto: hba

man ikke har været med før?

”Alle, der vil være med, og har noget at tilbyde, så folk, som kommer, kan få en god oplevelse, kan selvfølgelig være med. De skal blot henvende sig på min mail-adresse og fortælle, hvad de kommer med.”

Kan vi få din mail her?

”Ja da. Skriv til mig, hvis du vil have en bod på julemarkedet på Helnæs. Min mail er helnaesmoelle@hotmail.com”

Koster det noget at være med?

”Ja, det koster 50 kroner pr. bod. Beløbet går udelukkende til dækning af strøm og varme i stalden. Jeg vil aflæse måleren, da jeg har hørt en lille fugl synge om, at Folkekirkens Nødhjælp vil opstille en tombola, så når strømmen er dækket, vil resten af beløbet fra boderne gå til dem – selvfølgelig mærket JUL på HELNÆS.”

mth

SUPER SPAR

Åbningstider:

Alle dage kl. 8.00 - 19.00

BAGER:

Alle dage kl. 7.00 - 19.00

POSTBUTIK:

Mandag til fredag
kl. 8.00 - 17.00

HÅNDKØBSUDSALG

Fra Assens Apotek

Varetur til Helnæs

HVER FREDAG

DANSKE SPIL

EBBERUPVEJ 75

TLF. 64 74 11 82

Mindeord om Ella Skøtt

Ella døde 8. september 2012

”Jeg har altid været meget heldig”, var de ord, som stod tilbage efter hendes fødselsdagsinterview i 2010. Ella blev 80 år dengang. Hun lå for det meste i sin seng, men var alligevel den slagfærdige Ella, som vi huskede fra de mange år, vi var sammen med hende i menighedsrådet.

Ellas roller i menighedsrådet

Ella havde i sine 27 år i menighedsrådet mange roller: Næsten alle år var hun næstformand, hvor hun var en god støtte for de formænd, hun arbejdede sammen med. Ella var en god samtalepartner for vores unge præster, som kunne have god glæde af at tale med én, som kendte næsten alle og som stammede fra Helnæs. Man gik ikke forgæves til Ella. Også kirkens andre ansatte forstod Ella at tale med – en naturlig kontaktperson.

Ella stod for mange kaffeborde, og da vi første gang indbød til frokost efter høstgudstjenesten var det menighedsrådet, som lavede maden. Alle kastede sig over Ellas æbleflæsk – et hit hvert år. En god kontakt direkte til menigheden i bred forstand var også Ella. Hun vidste, hvad der rørte sig. Vi følte i kraft af Ella, at vi var meget i pagt med menigheden. Ved altergangsgudstjenester, hvor menighedsrådsmedlemmerne hentede de ældre og gamle medlemmer af menig-

heden, som ikke selv kunne komme til kirke og gå til alters, var Ella primus motor.

Kristendom betød noget

Vi mærkede, at kristendommen havde et godt og grundigt tag i Ella. Hun levede den – som en livslang ledsager, var den hendes holdepunkt i livet. En lang overgang var hun med i bestyrelsen for den nu nedlagte: Kristelig Lytter- og Fjernseerforening, som arrangerede foredragsaftener.

Man mærkede også tydeligt, når man besøgte Ella, at hendes bedsteforældre havde givet hende den faste grund at leve sit liv på. Hos dem lærte hun sit fadervor. Som hun nævnte, da hun blev 80, havde hun hørt hos bedsteforældrene: Hvis bare folk ville bede deres fadervor, så ville verden se bedre ud.

Jeg er født heldig

Interviewets slutbemærkning fra Ella var: Jeg er født heldig og har altid haft gode mennesker om mig. Jeg vil som mangeårig ven og samarbejdspartner sige om Ella: Jeg har været heldig at have kendt dig og mærket din varme og ægte opmærksomhed både overfor mig selv, overfor mange mennesker her på Helnæs og mest af alt overfor din familie, som jeg ved, du talte med hver eneste dag. Vi, som har mødt dig, vil aldrig glemme dig.

Marianne Therp

Alteret i Helnæs Kirke. Foto: Enggaard Grafik, Sarup

Jørgen Ottosen er blevet 70 år

Jørgen Ottosen

En kendt person i gadebilledet på Helnæs, Jørgen Lincke Ottosen, fyldte 70 år den 26. oktober.

Jørgen er født og opvokset i Brønshøj, der dengang var en rolig forstad til København. Han kom i Husum skole, gik ud af 8. klasse og kom i tømrerlære 1957. I fritiden var han spejder. Den tid regner Jørgen for den bedste i sit liv.

Værnepligt og arbejdsliv

Så kom værnepligten (ingeniørtropperne), det var knap så sjovt, men den blev da overstået.

Den gang var der mange arbejdstilbud rundt om i Verden ved danske entreprenørfirmaer. Det endte med, at Jørgen tog til Grønland og var der i næsten 20 år. Det var et slid og slæb og lange arbejdsdage, men også spændende og udfordrende. Det må jo ikke ha' været arbejde det hele, for Jørgen fik 3 dejlige døtre. En af dem, Lise, har vi set her på Helnæs flere gange. Tilbage i Danmark bosatte Jørgen sig i Liseleje. Da børnene var blevet voksne og var rejst hjemmefra, skulle tiden gå med noget andet. Jørgen meldte sig ind

i hjemmeværnet og var ret aktiv. Han tog en del kurser – mest i ledelse og sanitet. Han endte med at være uddannet: ”SANITETSTRANSPORTGRUPPEFØRER”. Hvad siger I så?

Ivrig højskoleelev

Jørgen var også aktiv vandrør og har gået den berømte Nijmegen march 11 gange. Hjemmeværnet havde dengang højskolekursus. Dem deltog Jørgen i 4 gange med stort udbytte. Måske er det derfra han har fået interesse for at komme på højskole.

I 1993 var han på Kalø Sproghøjskole. Der gik nogle år, og i 1997 kom han som efterårselev her til Helnæs Højskole. Næste skole blev Kerteminde. Så var det slut med højskoler for en tid, men Helnæs må ha' gjort indtryk på Jørgen for i 2003 vendte han tilbage og har næsten været her siden bortset fra et par afstikkere til Engelsholm og Bornholm Højskole.

Fastboende på Helnæs

Jørgen har hele tiden været tilknyttet højskolen og er

Læs mere på side 10 ►

Fortsat fra side 9

fastboende på Helnæs Byvej 57. Han har dels været elev og dels hjulpet pedellen med forefaldende arbejde. Jørgen er hjælpsom i forskellige sammenhænge. I alle rum på Højskolen har Jørgen lavet et eller andet.

Han går stadig, efter lukningen af højskolen, og holder øje med bygningerne og slår græsset. Jørgen fortæller glad om alle de naturoplevelser han har med dyrene, der færdes omkring hans bopæl. Jørgen er meget vidende. Han bruger fritiden til at læse, især historiske bøger, men også anden faglitteratur. Fødselsdagen blev fejret med familien hos datteren Lise på Sjælland. Helnæsposten ønsker til lykke med fødselsdagen.

ah

Der kom kun én liste til valget af nyt menighedsråd

Det ny kirkeår begynder 1. søndag i advent og dér træder det ny menighedsråd i funktion.

Ved fristens udløb var der kun indleveret én kandidatliste, hvorfor valget bortfaldt. Der har endnu ikke været afholdt konstituerende møde, derfor nævnes de 5 medlemmer for den kommende 4 års periode i tilfældig rækkefølge: Ruth Madsen, Pia Haahr, Inger Lund, Moira Poulsen og Marianne Therp.

mth

Tema: Malere med tilknytning til Helnæs

Lørdag den 13. oktober kl. 14 havde HelnæsPosten i samarbejde med lokalarkivet, inviteret til en udstilling i Borgerhuset, som afslutning på temaet om malere med tilknytning til Helnæs.

AFRUNDING

Af Susanne B. Sørensen

Det blev en hyggelig eftermiddag, hvor ca. 50 mennesker nåede omkring udstillingen. Alle 7 malere i temaet var repræsenteret, dog var nogle af ejerne til billederne forhindret – det var jo den første dag i skolernes efterårsferie – men vi havde fundet nogle stedfortrædere og der blev fortalt mange hyggelige historier om de forskellige billeder af deres nuværende ejere.

Gode historier

Her skal Berner Nielsen fra Thorøhuse fremhæves – han havde et indgående kendskab til kunstneren Lauritz Mikkelsen og mødte op med en pæn samling af kunstnerens arbejder. Berner er storsamler og kan efter eget udsagn tapetsere sine vægge med L. M.s' billeder. Han har kendt Lauritz Mikkelsen i sin barndom, og fortalte, at han var lidt bange for ham. Kunstneren lignede en landstryger med et kæmpe skæg og en hat, som han havde skåret

Susanne B. Sørensen, HP fortæller om et billede fra temaet. Foto: hba

skyggen af og Berner var bare en lille bydreng hos en af byens handlende. Og han var ikke stolt, når han blev sendt til Saltofte med varer. Vi fik også lidt yderlige oplysninger om Lauritz Mikkelsens familieforhold, idet Berner vidste, at L.M. var fætter til Mimi, Jacob Gades hustru.

Om Nürnberg

Om et billede af Axel Nürnberg fortalte Hans Lund her fra Helnæs, at han havde kendt Nürnberg i sin ungdom, og at maleren en dag stillede med et billede af Hans og Inges gård, som dårligt nok var tørt i malingen. Om de ikke ville købe det? Det kostede 2000 kr. Det syntes Hans dog var lidt i overkanten, men de blev da enige om et mindre beløb, og Hans kunne afdrage det over et par omgange i løbet af et par år. Men der gik ikke mange måneder, før Nürnberg stillede og gerne ville have resten af beløbet plus lidt til, idet

hans sønner skulle ud at rejse. Hans havde heldigvis, efter et udtrykkeligt ønske, deres aftale på skrift, så han holdt sig til den oprindelige aftale om finansiering.

Flere billeder kom til

Der dukkede også et par gæster op med yderligere billeder at de i Helnæsposten omtalte arbejder.

Et af dem var et familiemedlem til maleren Peter Jørgensen – ham, der har malet det gamle scenetæppe i forsamlingshuset – og han medbragte nærmest en minikopi af scenetæppet – bare uden stork!

Alt i alt en god eftermiddag. Vi gerne vil benytte lejligheden til at takke alle der kom, og med en helt speciel tak til de billedejere, - hvoraf en enkelt kom helt fra Fredericia - der tog sig tid til at vise og fortælle lidt om deres billeder.

auto-HUSET
v/ Torben Jensen   Telefon 64 74 17 90
Ebberupvej 13   Telefax 64 74 17 87
5631 Ebberup   auto-huset@email.dk

Sportigan

**Østergade 64
Assens
Tlf. 64 77 18 18**

ÅRETS Detailkæde
mad med mere

mesterslagteren

Leif Laustsen
Østergade · Assens · Tlf. 64 71 10 58

To familier og deres boliger (II)

En læser fra Silkeborg stillede i HP nr. 10 nogle spørgsmål om sine familieforhold. Interessen knyttede sig især til hans farmors familie og familiens liv og levned på Helnæs. De stillede spørgsmål blev særligt interessante, idet de flettede sig ind i historien, om Betty Skousens barndom og ungdom, som vi skrev om i HP nr. 5 og 6. 2012.

SLÆGTS- OG LOKALHISTORIE

Af Poul Dreisler

Som det måske erindres, er der her tale om familieforhold, der udspiller sig i perioden fra sidst i 1800-tallet til 1920'erne. Historien vil omfatte to familier. Familien Nielsen (skrædder- og malermester), hører vi om gennem historien om Betty Skousen (født Nielsen) og nogle korrektioner og tilføjelser til den. Familien Andersens (skrædder- og murermester) historie vil blive skildret i svarene på de spørgsmål, vor læser i Silkeborg har stillet. Historien handler især om familiernes boliger hhv. Helnæs Byvej 42 og 51 og 50. Teglværket på Elmebjerg vil ligeledes blive berørt, som en del af historien.

Spørgsmål 1.

Det første spørgsmål, der blev stillet af vor læser, angik et hus, hvor en familie, mand

Huset som skræddermester Andersen lod opføre 1890

og hustru med to småbørn og to unge mænd er opstillet udenfor. Personerne på billedet er spørgerens oldefar, skræddermester Johan Jørgen Andersen, hans kone, Øllegård Sofie Andersen og deres to børn, spørgerens farmor Anna og dennes lillesøster Inga. Desuden ser man to skræddersvende. Spørgsmålet lød: "Hvad er det for et hus og hvor ligger det på Helnæs?"

Et svært spørgsmål

Normalt vil det ikke være svært at genkende huse og deres beliggenhed på Helnæs, hvis de fortsat eksisterer. Der er ikke så mange og ofte er der ikke ændret meget ved om- og tilbygninger. Dette hus var umiddelbart vanskeligt for selv lokalhistoriske eksperter at genkende. Først da et andet billede blev fundet frem for at

illustrere artiklen om Betty Skousens barndom, faldt tiøren. (Se side 12.) Nu kunne man tydeligt se, at det efterlyste hus er Helnæs Byvej nr. 42. Bettys fødehjem. Ser man på skorstenen er den karakteristisk ved sin højde og de sidste skifter i toppen, samt vinduespartiernes murværk med buede overkanter, samt og især vinduernes antal og placering i forhold til døren. Vi har nu svaret på det første spørgsmål. Vanskeligheden ved genkendelsen har nok at gøre med, at billedet er taget fra en vinkel, som man ikke ser i dag, samt at det er ombygget. I 1954 gennemførte malermester Anders Nielsen en større ombygning med tilføjelse af en vinkeltilbygning og dermed sløjfning af det hvide baghus.

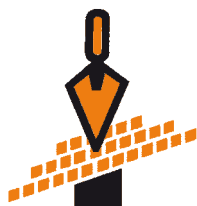
Helnæs Byvej 42

Interessen for dette hus bety-

der også, at vi må rette nogle fejl, som blev ført til torvs i artiklerne om Betty. Vi ved at huset er bygget i 1890. Vi antog, at huset blev bygget til Niels Nielsen, malermester Jørgen Niensens bror, der arbejdede som skrædder. Det er forkert. Desuden at han boede i det indtil broderen købte det i 1906. Det er sandsynligvis også forkert.

Huset er bygget til skræddermester Johan Jørgen Andersen, vor læsers oldefar. Det er muligt, måske sandsynligt, at det er bygget af den ældre bror, Anders Andersen, der var murermester, ligesom faderen, der også hed Anders Andersen. Han var dog død i 1877. Huset ejes af Johan Jørgen Andersen indtil han efter svær sygdom flytter til Midtjylland og senere ender i Silkeborg som skræddersvend. Huset bliver overtaget af en anden skræddermester, Johan Karl Vikkelsø, omkr. 1898. Han bor der til 1906, hvor nygift maler Jørgen Nielsen køber det og ned sætter sig som malermester. Hans bror, som måske er en af de to svende på billedet, bor i huset, fortsætter som skrædder, indtil pladsen bliver for trang og måske vigtigst, indtil han skal giftes med Anine, søster til ovennævnte Vikkelsø. Niels og Anine venter barn, hvorfor

Læs mere på side 12 ►

MURERFIRMA Gunnar Pedersen
HANS PEDERSEN
SNAVEN 11 • 5631 EBBERUP
TLF. 64 74 11 99 • MOBIL 20 74 16 99
WWW.HP-MURERFIRMA.DK

Alt indenfor:

Jord · Beton · Kloak (aut. kloakmester)
Murerarbejde udføres · Belægningsarbejder

Udlejes:

Minigraver · Minilæsser
Rendegraver · Toiletvogn med bad

Kim Vinduespudser
- det er da klart!

Vinduespolering til erhverv og private

Tlf. 6085 8784

kimvinduespudser@gmail.com

HELNÆSHUS

Grafisk

Brochure, visitkort, logo eller en ny hjemmeside. Få et uforpligtende tilbud.

■ ■ www.helnaeshus.dk · Tlf. 63 61 00 61

Fortsat fra side 11

det haster med at få bygget eget hus.

Helnæs Byvej 51

Der er ikke længere plads til Niels i nr. 42 og med et barn og et givetvis uplanlagt giftermål i sigte, er det nødvendigt at bygge rede og det bliver til nr. 51 lidt længere nede ad gaden. Der foreligger en detaljeret og meget illustrativ dagbog, som Jørgen Nielsen skrev i perioden 1912 – 1914, hvoraf processen med at bygge et hus fremgår samtidig med at den giver et fabelagtigt godt indblik i en håndværkers liv og arbejde i den periode, som har været højdepunktet for Helnæs. Ca. 560 indbyggere (det største antal nogensinde) mange forretninger og håndværkere og naturligvis et landbrugserhverv med store og små gårde og huse med og uden jord. En periode, hvor dagligdagen har summet af liv og travlhed og hvor trafikken over Langør ikke rigtig var kommet i gang med fragt, hvor øens egne skibe stadig befordrede levende dyr og markens produkter bort og hentede byggematerialer og andet tungt fra ind- og udland. Her blev bygget nye huse, heriblandt nr. 51. Udsnittet af dagbogen om husbyggeriet er redigeret

af forfatteren, malermester Jørgen Chr. Nielsen og familien Nielsens meget dygtige slægtsforsker Britta Møller.

En malers dagbog

Dagbogen er en koncentreret beskrivelse af malermesterens gøremål i sit hverv og det er ikke småting, han får fra hånden. Der er tilsyneladende rigeligt at lave, men han får dog også tid til at fortælle, at han graver have og planter hindbærbuske om, ligesom han er ivrig jæger og fisker. Det er ganske dagligdags, at han sejler en tur ind i fjorden og ser efter ænder og på vejen røgter torskeruserne og kan tage 3½ kg torsk med hjem. Ind i mellem sit travle arbejde, som han har folk til at hjælpe sig med, får han tid til at føre dagbog, med bl.a. skildringen af byggeriet af bror Niels's hus.

Byggeproces anno 1913-1914

Den 17. november 1913 "var jeg og snedkeren med Niels nede hos bedstefaders og købte en byggeplads hos Lars P. Larsen". Handlen er tilsyneladende foregået i Pumpehuset, (hos "bedstefaders") der er nabohuset til det stykke jord, der bliver handlet og som tilhørte Stensgård. Hvem 'snedkeren' er, vides ikke. Ej heller hvorfor han skulle med. Den 25. november 1913 "Søn-

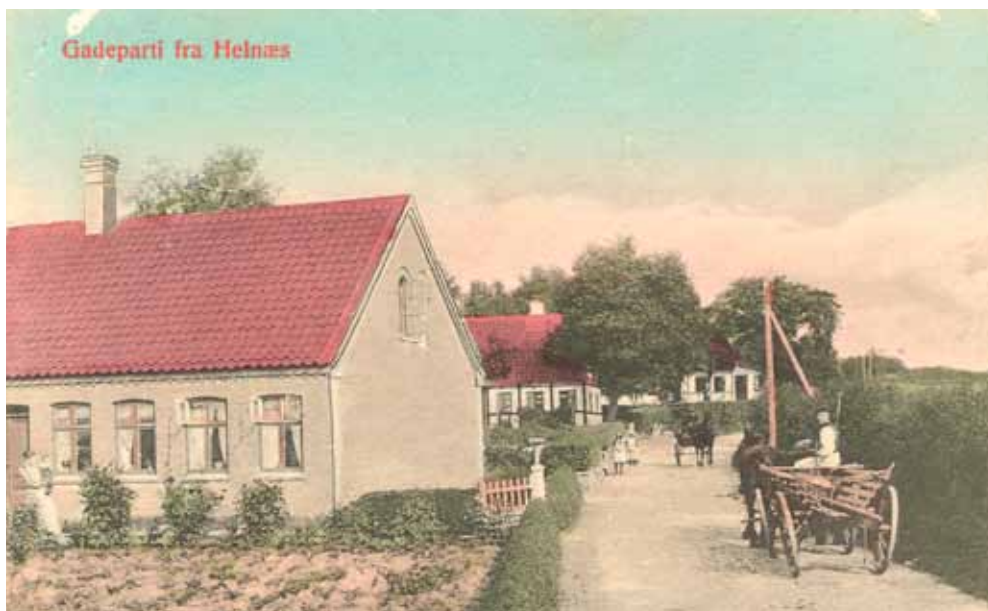
Anine og Niels Nielsen foran deres hus Helnæs Byvej 51. Billedet er taget i forbindelse med Niels' 80 års fødselsdag. Han døde året efter.

dag var jeg i kirke og med Niels sejlede til Brunshuse og talte med murer H. Andersen om at bygge ham et hus." Den 19. januar 1914 "Hjælp vi med at losse mursten til Niels's hus", og midt i det arbejde fortæller Jørgen, at han skal hjem for at være med til at vurdere H. Larsen Østergårds nye stuehus. "Da vi blev færdig dermed gik jeg ned på byggepladsen og hjalp med at læsse mursten af." Her har man altså sejlet ind på stranden med mursten og sandsynligvis kørt dem op på hestevogn til byggepladsen.

Den 5. juni 1914. Efter et par travle dage med alm. malerarbejde noterer Jørgen Nielsen i sin dagbog: "Og om eftermiddagen var vi nede og hjælpe Niels og grave vej op til huset og derefter at flytte." Den 6. juni 1914, lørdag. "Karl strøg vinduer og døre færdig i værkstedet hos Niels." Derefter arbejder de videre hele dagen. Bl.a. begyndte de at male udvendigt på Præstegården. "Søndag den 7. juni 1914 blev Niels og Anine viet i deres nye hjem kl. 10½ om fmd." Derefter noterer Jørgen, at han og Kirstine, hans kone, var til alters kl. 2 om eftm. Og hos Niels og Anine og spise til aften sammen med familien. Frelsens Hær holdt møde ved skolen, noterer han også.

Vi forlader familien Nielsen

Den 8.7.1914 føder 33-årige Anine parrets første søn, Anker. Niels Nielsen bor nu nabo til sit fødehjem, Pumpehuset, og lever der til sin død den 21.12.1957, 81 år gammel. I næste nummer af HP vil vi beskæftige os med familien Andersen og dens boliger på Elmebjerg og i nr. 50 på Helnæs Byvej.

Koloreret postkort af parti af Helnæs Byvej

Rådyrjagt på Helnæs den 10. oktober 2012

Dyrene brækkes op blodet samles op. Foto: ah

På jagtdagen mødte interesserede jægere og klappere på Østergård kl. 9, hvor numrene blev uddelt og posterne fordelt. Formiddagen begyndte med en lille regnbyge, resten af dagen var der flot solskinsvejr og lunt, da Helnæs jagtforening traditionen tro afholdt den årlige dyrejagt den 10. oktober. Der var knapt så mange deltagere i jagten, som der plejer. Der var 26 skytter og 21 klappere. Klapperne sørgede for at dyrene kom frem af gemmerne. Jægerne skød 9 rådyr, deraf var kun én buk med opsats. Da dyrene blev kørt

til Østergård og brækket op, samlede man blodet, som blev givet til de jægere, der har schweisshund. Blodet bliver frosset ned i portioner og senere brugt til træning af deres hunde. Hundene skal lære at få færten af og finde evt. anskudte dyr. Dagen sluttede, som den altid har gjort, med spisning på kroen, hvor menuen er gule ærter for de garvede, mens få er på koteletholdet. Aftenen efter var der vildtspil i Forsamlingshuset, der blev en del af rådyrene brugt som gevinster.

ah

Vildtparaden med jægere og klappere. Foto: Karl Åge Larsen

T Vestfyns Tømmerforretning A/S

Løemarksvej 3 • 5610 Assens • Tlf. 64 71 19 09

Biltlf. 24 24 30 30 • www.vtf.dk • e-mail: vtf@vtf.dk

Aut. El-installatør
John Pedersen A/S
Melvej 8 - 5610 Assens
Tlf. 64 71 14 14
www.jp-assens.dk

Hammer Hansen ALT TIL KONTORET

LÆDERVARER
OG HOBBYARTIKLER

AFDELINGEN I ASSENS
ØSTERGADE 2
5610 ASSENS

TLF. 64 71 24 12

JONSERED CS 2152

Oplev fornemmelsen af at arbejde med en rigtig professionel sav i 50-kubikklassen. Jonsered CS 2152 er udviklet specielt til skovejere, landmænd og andre, der har brug for en avanceret allroundsav. Modellen indgår i Ulticor®, som er vores mest avancerede produktprogram til dig, der går efter det optimale, når det gælder kraft, design, kontrol og fornemmelse.

51,7 cc, 2,4 kW (3,3 hk), 5,0 kg.

3.495,-

Jonsered®

© 2011 Jonsered. All rights reserved.

www.jonsered.dk

Flemløse Maskinforretning ApS

Springenbjergvej 15 • 5620 Glamsbjerg • Tlf. 64 72 11 74

DET SKER NOVEMBER 2012

Rubrikker sendes til Poul Dreisler
dreisler@mail.dk · tlf. 24 82 25 30

Gudstjenester i Helnæs Kirke

04. nov.	9.30
11. nov.	11.00
18. nov.	9.30
25. nov.	ingen

Lille Juleaftensdag

Søndag den 23. december
Fælles gudstjeneste for de 4 sogne.
Sønderby, Kærum, Dreslette og Helnæs
I Helnæs kirke kl. 11.00
Vestfynskoret medvirker
Efter gudstjenesten serveres Gløgg i våbenhuset

Helnæs Lokalhistoriske arkiv

Der er åbent den første lørdag hver måned fra kl. 9.30 til 11.30.

Forsamlingshusets Årskalender

Generalforsamling	13. nov.
Juletræ	15. dec.
Bestyrelsen	

Sy og Strik

I november mødes vi onsdag den 7. og torsdag den 22.
I december mødes vi onsdag den 5.

Hver gang kl. 19 i lokale 2 i Borgerhuset.
Alle er velkomne
Spørgsmål kan rettes til Pernille på 62 63 29 93

Fællesspisning

Der er fællesspisning i Borgerhuset fredag den 16. november kl. 18.00.
Som sædvanligt medbringer man selv service, bestik og drikkevarer; og som sædvanlig betaler man næsten ingenting for maden.
Alle er velkomne! Tilmelding senest søndag 11. november til:
Tlf. 30 55 54 95 eller
Tlf: 29 27 05 75,
(evt. tlf. 66 10 38 23)
E-mail:
inmolund@lund.mail.dk.
Venligst Inger og Mogens,
Helnæs Byvej 69.

Foredrag i Sønderby Præstegårds Konfirmandstue

Fra rocker til bedemand – en personlig beretning
Torsdag den 15. nov. Kl.19.30
Arr. De 4 sogne – Alle er velkomne.

Helnæs idrætsforening

Indkaldelse til generalforsamling i Helnæs idrætsforening torsdag den 29. november 2012 kl. 21.00, i borgerhuset.
Dagsorden ifølge vedtægter.
Dagsorden er opsat i borgerhuset.
Bestyrelsen

Kursus i Filosofi

På kurset vil vi beskæftige os med klassiske filosofiske problemer i et aktuelt perspektiv og aktuelle problemer i et filosofisk perspektiv. Undervisning er gratis og forgår mandage fra 19.00 – 20.30. Vi mødes første gang mandag den 5. november kl. 19.00 i borgerhuset. Tilmelding er ikke nødvendig.
Med venlig hilsen
Christian Falk Rønne

Torsdagsklub

Denne sæson i Torsdagsklubben begyndte den 11. oktober med en sammenkomst hos Ellen "Nørregård". Efter det lækre kaffebord lagde vi plan for i vinter og hyggede os med kortspil.
Den 25. 10. kom Kirsten og Jørgen Flensted-Jensen med emnet "Præst for danske udvandrere i Canada". Som sædvanlig var det meget interessant at høre om deres arbejde og øvrige oplevelser i det fremmede. Det var især spændende at høre om og se billeder af deres møde med Amish-folket, der lever som danskerne gjorde for 100 år siden.
I november er der klub den 8. og den 22. Først får vi besøg af Sanne og Torben Bundgård fra Nørre Broby.

De har sommerhus på Cape Town halvøen og vil fortælle om indtryk derfra. Sidst på måneden er det højskolelærer Mette Jørgensen, der tager os med på besøg hos Sydamerikas indianere. Det sker i ord og billeder.
Alle er selvfølgelig velkomne – også selvom det kun er for en enkelt gang.
Venlig hilsen
Anne Hansen

Vinsmagning

Der er vinsmagning fredag den 23. november kl. 19-00 i borgerhuset
Emnet denne gang er vine til julemaden
Tilmelding til Dan 6477 1501 eller darajo@mail.dk
Husk medbring 2 stk. vinglas

Ølsmagning

Ølsmagning for kneitene på Helnæs: onsdag den 21. november kl. 19.30 i borgerhuset lok 1.
Tilmelding Dan 6477 1501 eller Jørgen 6477 1829 eller darajo@mail.dk
Og så lige et ølcitat til dagen og vejen:
Det værste ved nogle mænd er, at når de ikke er fulde, så er de ædru.
William Butler Yates, irsk dramatiker forfatter lyriker og nobelprismodtager, 1865 – 1939
Hilsen Dan

DALVÆNGET 10
5610 ASSENS
TLF. 64 71 55 58
BILTLF. 40 11 81 26
E-MAIL:
ERLING@EP-ASSENS.DK

FORENINGER

Helnæs Beboerforening

Fmd. Jens Zimmer Rasmussen
Tlf. 6614 8120

Arkivet og Torsdagsklubben

Anne Hansen
Tlf. 6477 1376

Borgerhuset

Fmd. Birgitte Elovora
Tlf. 8692 6068/2327 6858

Helnæs Forsamlingshus

Fmd. Jørgen Nielsen
Tlf. 6474 1681
Udlejning: Bente Haines
bentehaines@hotmail.com
Tlf. 6066 3341

Helnæs Idrætsforening

Fmd. Mogens Rasmussen
Tlf. 2726 1362

Helnæs Jagtforening

Fmd. Peter M. Hansen
Tlf. 6477 1870

Petanque

Fmd. Niels Ellebæk
Tlf. 6477 1307

Skolekredsen for Helnæs Højskole

Anders Lundbeck Rasmussen
Nørrelundsvej 4,
5683 Haarby
Tlf. 6477 1083

Helnæs

Kultur- og Musikforening

Fmd. Marianne Therp
Tlf. 6477 1668 / 2720 1668

Frysehuset

Fmd. Kirsten Nielsen
Tlf. 6477 1500

Helnæs Vandværk

Fmd. Thomas Rasmussen
Tlf. 6477 1347 / 2081 0455

Menighedsrådet

Fmd. Marianne Therp
Tlf. 6477 1668 / 2720 1668

Sognepræst

Anders Lundbeck Rasmussen
Tlf. 6477 1083

Graver

Hanne Albrechtslund
Tlf. 20 53 52 15

Helnæs Tartelet Selskab

Fmd. Poul Dreisler
Tlf. 2482 2530

Helnæs Miljø- og Energiforening

Fmd. Anders Lyng
Tlf. 6477 1804 / 2946 4619

KØB OG SALG

Udlejes: Ferie Apartment

Hanne Bess, Bogaarden
Helnæs Byvej 3, DK-5631
Ebberup
Tlf. 64 77 18 59

Jagt søges

Min hund og jeg søger jagt
på Helnæs.
Venlig hilsen Coco og Sonny
Tlf. 21 22 22 07

Boks i frysehuset til leje

En 160 liters fryseboks er til
leje.
Kr. 250,- i leje pr. halvår.
Kontakt Annelise Larsen på
64 77 15 95

Kartofler på Elmebjergvej 18

Ring og få et tilbud på større
partier og på vaskede kartof-
ler.
Tlf. 31 33 41 49 / 64 77 12 68
Regner Madsen

Feriehus på Helnæs

Dejligt hus med havudsigt,
udlejes. tlf. 64 77 14 85.
Helnæs Antik

Feriehus udlejes

Ældre bondehus, beliggende
helt ugenert med udsigt over
Maden, udlejes
Tlf. 21 43 11 90

Party telt udlejes

Stort partytelt 5 x 10 m. Stort
nok til 60 personer.
Pris 500,00 for en weekend.
tlf. 64 77 14 10
Henning Storm

Gl. Brydegaard

byder velkommen
"Mad fra bunden
- til glæde for munden"
Åbent alle dage kl. 12-21
Bordbestilling på
tlf. 6477 1475

info@gammelbrydegaard.dk
www.gammelbrydegaard.dk

Afgræsning tilbydes

til får/heste mv, i skov og på
mark. Bøgeskovsvej 16.
Tlf. 30 48 86 12/ 40 50 97 00.

Skovareal sælges

Skovstykke i Lilleskoven til
salg. Der er ikke landbrugs-
pligt på jorden, så den kan
ejes af alle med anden mar-
trikel.
Egilt tlf. 4042 9388

Efterlysning

Gul havkajak af mærket Val-
ley stjålet fra Arne »Øster-
gårds« strand, kajakken var
fastgjort til fast underlag
med vire, der viste sig klip-
pet over.
Tyveriet skete mellem d. 21.
og 22. August.
Henvendelse til
Gunnar K. Hansen
Tlf. 30 24 61 75

Jil Indramning v/Jan Lind

Butik

Åbningstider:

Torsdag - Fredag: Kl. 14-18

Lørdage: Kl. 10-13

Østergade 4

5610 Assens

Tlf. 64 71 23 33

21 64 60 44

Værksted

Åben efter aftale

Stenløsegården 10,

Dømmestrup

5762 Årslev

Tlf. 65 90 23 64

21 64 60 44

Frugtkasser sælges

Gamle og i rigtig god stand.
20 kr. stk.
Helnæs Antik
Tlf. 64 77 14 85

Ledig boks i Helnæs

Frysehus

Vi har en ledig boks til leje.
Du kan leje fra 1. januar
2013, men ønsker du det, kan
du bruge den gratis i de 2
sidste måneder af 2012. Både
strømforbrug og afrimning
2 gange årligt er inkluderet i
lejen af boksen.
Marianne og Jørgen Therp.
6477 1668 eller 2720 1668

Kom igen til næste år

Så er der kun nogle blomme-
træer tilbage. Det har været
meget dejligt at se så mange
mennesker hente frugt. Og
at vide, at nu bliver frugten
brugt til noget, er det aller-
bedste.
Tak for besøget alle sammen.
Marianne og Jørgen, Lindho-
vedvej 21.

Go' fest – Go'
musik
Søren Navntoft
Tlf. 6477 1612

Kæmpe Bankospil

Restaurant Maagen, Assens
Onsdag den 14. nov. kl. 19
Pladesalg starter kl. 18

Billetpris: Kr. 50,-
incl. kaffe og ostemad m.
lodtrækning på billet

Overskuddet går ubeskåret til
humanitært arbejde

Billetsalg:

Marcussens Hotel, Assens

Dyreklunik, Torø Huse Vej 10

**Soroptimist International
Assens**

PERSONLIGE

Rubrikken *PERSONLIGE* er
for alle, der ønsker at med-
dele en personlig begivenhed.
Fødselsdag, bryllup, jubi-
læum, taksigelser, nekrologer
etc. Vi bringer kun, hvad der
er aftalt med vedkommende.
Vi kommer og tager et bil-
lede. Ring 24 82 25 30.

Dåb i Helnæs Kirke

Søndag den 7. oktober var
der atter barnedåb i Hel-
næs Kirke. Barnet fik nav-
net Laura Sofia Kristensen.
Forældrene er Jette og Fre-
derik Kristensen. Frederiks
forældre, Birthe Lis og Bent
Kristensen er nytillflyttere til
Helnæs. De bor Ryet nr. 21C.

Fødselsdag

Den 26. oktober fyldte Jør-
gen Ottesen 70 år. Se fød-
selsdagsportræt side 10. HP
ønsker hjertelig tillykke

Taksigelse

Jeg vil hermed takke alle der
tænkte på Solvejg under hen-
des sygdom. Tak for besøg,
blomster og hilsner.
Tak for de mange buketter ved
hendes bisættelse og for at så
mange deltog ved bisættelsen
og senere ved mindestunden i
forsamlingshuset.
Tak til Anders Lundbeck
Rasmussen for den smukke
tale ved båren og til Hanne
for den smukt pyntede kirke.
Tak til Annelise og Erna for
bagværk og kaffebordet i for-
samlingshuset.
Et smukt liv blev afsluttet.
Venlig hilsen Anders Lyng

Tarteletfest – igen i 2013

Den 12. april 2013 kl. 18.00 er der atter dækket op til tarteletfest i Helnæs Forsamlingshus. Der vil ikke blive de store forandringer i forhold til tidligere. Det er fortsat af afgørende betydning, at Annelise og hendes team, har kræfter til at være klar med fem gange tarteletter som del af programmet, hvilket er et stort og meget krævende arbejde. Musikken er klar som tidligere, og underholdningen efter spis-

ningen er lagt i hænderne på tidl. højskoleforstander, nuv. forfatter og foredragsholder Bjarne Nielsen Brovst, der kærligt og spiddende morsomt vil afdække hans families mange pudsige sider i en lattervækkende fortælling, han har kaldt ”Humor fra hjertet”.

Vi vil følge traditionen med billetbestillingen. Den vil blive beskrevet i næste nummer af HP. Sæt X i kalenderen. *pd*

EDC Christian Darum er en moderne ejendomsmæglervirksomhed, der i dag drives af statsaut. ejendomsmægler Christian Darum samt et veluddannet team med stor salgserfaring indenfor villaer, rækkehuse, landbrug, andelsboliger og fritidshuse.

Hos os får du **døgnudstilling** i lokalområdet samt fleksibel markedsføring efter nærmere aftale.

Vores veluddannede personale, vores indgående kendskab til efterspørgslen og indsigten i markedet er væsentlige faktorer for vores succesfulde resultater med salg af din bolig.

Se **boligfilm** af en lang række boliger til salg på **edc.dk**
Vil du se mere, så kom ind og aftal en fremvisning

Mød os i forretningen

Christian Darum Trine Redhead Lone Clemmesen Regina Lemmick

EDC Christian Darum

Østergade 45 · 5610 Assens
561@edc.dk · edc.dk/assens

64 71 31 50

Naturstyrelsen Fyn inviterer til indvielse af LIFE Helnæs projektet

Maleri af heste og køer ved afvandningskanal på Maden. Malet af Gotfred Rode, 1917

Fredag den 9. november 2012 kl. 13-15 for enden af vejen ”Overdrevet” på Helnæs Made. Program for arrangementet omfatter velkomst og indledning af skovrider Søren Strandgaard, Naturstyrelsen, taler af borgmester Finn Brunse og repræsentant for Beboerforeningen.

Vandstandshævningen i den sydlige del af Maden markeres.

Derefter afsluttes med lidt at spise og drikke ved det opstillede telt.

Alle er velkomne.

Naturstyrelsen

Bed & Breakfast i herskabelige omgivelser

Gl. Avernæs
OPHOLD MED MERE END UDSIGT

Helnæsvej 9 · 5631 Ebberup · Tlf. 63 73 73 73 · www.gl-avernaes.dk